

HC 5a, 16-05-2018, wederrechtelijkheid en inleiding opzet (en schuld)

Bestanddeel wederrechtelijkheid

Wederrechtelijkheid als stilzwijgend bestandsdeel is onder andere opgenomen in artikel 282 Sr, 310 Sr, 326 Sr en in 300 Sr. De wetgever heeft wederrechtelijkheid, wat eigenlijk een element is, speciaal opgenomen in de delictomschrijving. Het idee van een delictomschrijving is dat het die gevallen omvat, die daadwerkelijk strafbaar zijn. De delictomschrijving moet daarom erg scherp zijn toegesneden. Vaak is het vernielen van het goed van een ander niet wederrechtelijk, bijvoorbeeld als een bedrijf een pand van een ander sloop, waar het bedrijf gewoon voor is ingehuurd. Als het bestandsdeel 'wederrechtelijk' niet in de delictomschrijving zou staan, zouden veel mensen in de bouw dagelijks strafbare feiten plegen.

Betekenis bestanddeel wederrechtelijk

Rommelinks definitie van wederrechtelijk is **zonder eigen privaot-of publiekrechtelijk(e) recht/bevoegdheid**. Voorbeeld: X kapt zijn eigen boom, maar is in strijd met de gemeentelijke kapverordening. Volgens Rommelink is hier geen sprake van een wederrechtelijke handeling, want X heeft zijn eigen eigendomsrecht en dus het recht om zijn boom te kappen.

Een **ruime uitleg** van wederrechtelijk in geschreven en ongeschreven recht is 'in strijd met het recht'. In hetzelfde voorbeeld is nu wel sprake van wederrechtelijkheid, want het is in strijd met de gemeentelijke kapverordening.

Van Veen kwam met de **facet-wederrechtelijkheid**. De betekenis van wederrechtelijk hangt volgens hem af van het delict. Soms is het zonder eigen recht, soms is het in strijd met het recht, maar soms heeft het een andere betekenis. Bijvoorbeeld in een geval van overtreding van artikel 173a Sr. Dan is wederrechtelijk 'in strijd met de regels van de milieuwet'.

Bij veel delicten weet men simpelweg niet wat wederrechtelijk betekent als bestanddeel. Dit beslist de rechter dan.

Bezwaren tegen ruime interpretatie (i.s.m. recht)

Bepaalde delicten verliezen het karakter van een vermogensdelict en het bestanddeel 'wederrechtelijk' heeft daar geen toegevoegde waarde. Dit geldt bijvoorbeeld voor de delicten die in art. 317 Sr en 326 Sr staan. Bij afpersing (*met het oogmerk om zich of een ander wederrechtelijk te bevoordelen*) moet je geweld plegen of dreigen geweld te plegen. Dan is bij de bestanddelen '*door geweld of bedreiging met geweld*' de wederrechtelijkheid eigenlijk al bewezen.

Casus: een man ziet door het raam dat een kind dreigt te verdrinken. Hij slaat het raam kapot met een baksteen en redt het kind. TLL: 'hij heeft opzettelijk en wederrechtelijk een raam vernield'. Kan de TLL bewezen worden? Volgens **Rommelink** wel: hij heeft gehandeld **zonder eigen recht**, zonder toestemming van de eigenaar. Vervolgens kan hij bij de 3^e vraag ontslagen worden van alle rechtsvervolging o.g.v. overmacht-noodtoestand. Maar hij had nog steeds geen eigen recht, dus de TLL kan niet bewezen worden. Volgens **de ruime opvatting** kan de TLL niet bewezen worden: hij kan zich beroepen op overmacht-noodtoestand, dus dan is het **niet in strijd met het recht**. Het beroep op overmacht-noodtoestand is hier een bewijsverweer.

Opzet (en schuld)

‘**Opzettelijk**’ wordt vaak gebruikt indien het gericht is op het veroorzaken van een gevolg in de toekomst (dood van een persoon). ‘**Weet**’/‘**wetende dat**’ wordt vaak gebruikt indien het gericht is op de omstandigheid die gedraging ‘begeleid’ en niet in de toekomst ligt, maar al ‘is’ (een gestolen fiets kopen). ‘**Met het oogmerk op**’ wordt vaak gebruikt als het gericht is op iets toekomstigs.

Opzet is iets willens en wetens doen, iets expres doen. Opzet wordt vaak gebruikt als stilzwijgend bestanddeel zoals in het geval van mishandeling.